

บัญชีนอกเวลา

ปรับปรุงบัญชีรายได้

ใช้เป็นโจทย์เสริมนอกเวลาเรียนวิชาบัญชี
ใช้ทบทวนเนื้อหาและฝึกปฏิบัติเพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น
ใช้เป็นแนวทางอย่างง่ายสำหรับผู้สนใจเรียนรู้การทำบัญชีเบื้องต้น

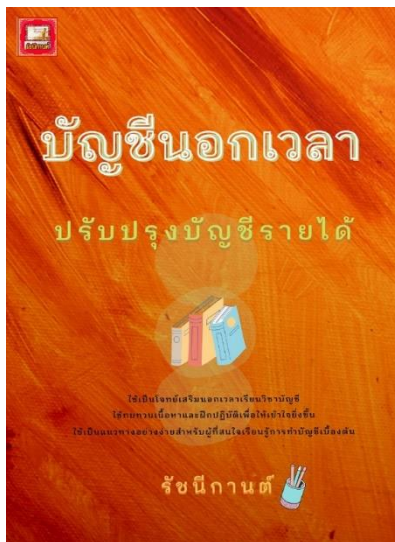
รัชนิกานท์

ผู้เขียน : รัชนิกา นต์

ปกและศิลปกรรม : รัชนิกา นต์

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

'บุญขึ้นนอกเวลา'

ใช้เป็นโจทย์เสริมนอกเวลาเรียนสำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาบุญชี

ใช้ทบทวนเนื้อหาและฝึกปฏิบัติเพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้นสำหรับผู้เรียนวิชาบุญชี

ใช้เป็นแนวทางอย่างง่ายสำหรับผู้สนใจเรียนรู้การทำบุญชีเบื้องต้น

ชวนคุย

'บัญชีนอกเวลา' ไม่ใช่ตำรา เพราะดิฉันรวบรวมจากเอกสารเตรียมสอนอย่างง่ายที่ทำขึ้นเองตอนเป็นครูสอนบัญชี เนื้อหาเน้นให้รู้และเข้าใจง่าย ฝึกปฏิบัติได้โดยไม่ติดขัดกับคำว่า 'ยาก' จึงเหมาะกับผู้สนใจเรียนรู้บัญชีเบื้องต้น ผู้เรียนอยู่แล้ว อาจารย์ผู้สอน ซึ่งก็แล้วแต่ว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบไหน เช่น ทบทวน ฝึกปฏิบัติจากโจทย์เสริมเพิ่มเติม หรืออื่น ๆ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า 'บัญชีนอกเวลา' จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจได้ไม่มากนักน้อย ซึ่งใจจริงก็อยากให้ได้มากละค่ะ

ขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ถ่ายทอดวิชาด้วยความซาบซึ้งใจยิ่ง
ขอบคุณผู้สนใจทุกท่านและสนับสนุนผลงานค่ะ

ด้วยไมตรีจิต

รัชนิกา นต์

บทที่ 9

ปรับปรุงบัญชี

การปรับปรุงบัญชี

เรายังคงไม่ขยับไปท่อน เพราะการปรับปรุงบัญชียังมีหัวข้ออื่น รอทำให้เราเข้าไปทำความเข้าใจ คราวก่อนมีโอกาสดูรู้จักกับบรรดา ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต้องปรับปรุงทั้งหลายไปแล้ว คราวนี้ก็เป็นรายได้บ้าง

การปรับปรุงบัญชีรายได้ยังคงเดินตามรอยเดิมของค่าใช้จ่าย นั้นแหละ ไม่บิดไปเส้นทางอื่น เปลี่ยนเส้นทางบ่อยเกินไป สิ่งที่เราเรียนรู้จาก พลัดหลงจากสมองเราไปได้ ดังนั้น ต้องยึดเส้นทางเดิมไว้เส้นเดียวนี้แหละ

ก่อนพบปะสังสรรค์กับบรรดารายได้ทั้งปวง จำเป็นต้องทบทวน สักเล็กน้อยก่อน อย่างเช่นงวดบัญชี มันใจเหลือเกินว่าต้องไม่สับสนอน ว้างงวดบัญชีนับตั้งแต่วันที่เราริเริ่มเปิดร้านร่วไปเรื่อยจนถึงวันสิ้นปี และที่ นิยมกันเพื่อความง่ายในการคิดคำนวณนั่นเองก็ริเริ่มต้นด้วยวันที่ 1 มกราคม แล้วไปสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม นับเบ็ดเสร็จแล้วก็ครบ 12 เดือน

หากมีรายการใดที่ยักยักเดินหน้าถอยหลังจนไปกระทบกระทั่งกับ เส้น 12 เดือนนี้เข้า เราในฐานะเจ้าของร้านหรือผู้ทำบัญชีต้องเข้าไป แก้ปัญหาโดยลากเจ้ารายการที่ว่าให้อยู่ในร่องในรอย

หากพบว่าบางส่วนไม่อยู่ในงวด 12 เดือนของเรา ก็พิจารณาไปว่า อยู่ในงวดไหน ระหว่างงวดก่อน หรือว่า งวดหน้า แล้วค่อยปรับปรุงไปตามความเหมาะสม

เมื่อทบทวนกันพอหอมปากหอมคอแล้ว พอจะนึกออกคร่าว ๆ บ้างแล้ว ก็ได้เวลาไปเริ่มปรับปรุงบัญชีรายได้กัน

รายได้รับล่วงหน้า

รายได้รับล่วงหน้า (Deferred Incomes) คือ รายได้ที่เราได้รับจากการทำการค้าของเรา ลักษณะคือรับแล้วเรียบร้อย ได้ลูกค้าจับต้องตัวเงินสดแบบอุ่น ๆ มีอ แต่ในความอุ่น ๆ ก็ยังแบ่งเป็น 2 ส่วน คืออุ่นในงวดนี้ แล้วเลยเกิดความอุ่นเพื่อแผ่ไปงวดหน้าด้วย

เพราะฉะนั้น หน้าทีของเราคือปันส่วนให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ยึดหลักเดียวกันกับการปรับปรุงค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า นั่นก็คือ

ส่วนที่อยู่ภายในงวด รายได้ปกติ

ส่วนที่เลยงวดไป รายได้รับล่วงหน้า

บัญชีรายได้ส่วนที่อยู่ภายในงวด คือ รายได้ปกติ อยู่ในหมวดที่ 4

บัญชีรายได้รับล่วงหน้า คือ หนี้สินที่เราจำต้องรับผิดชอบรับภาระดูแลค่าใช้จ่ายจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้ตกลงกับลูกค้ารายนั้นไว้ ถ้าไม่เข้าใจ ก็จะยกตัวอย่างอย่างนี้

สมมติว่าเรามีธุรกิจบ้านเช่า ตั้งราคาเช่ารายเดือนไว้ เดือนละ 5,000 บาท พอมีผู้เช่ามาติดต่อขอเช่า เราก็เรียกค่ามัดจำ ค่าโน่นนี่ไปเรื่อย เพื่อให้แน่นอนใจว่ารายได้ค่าเช่ารายนี้ต้องมั่นคงยืนยาว ไม่นอนหนี โดนเบี้ยวภายหลัง หรืออย่างน้อยหากผู้เช่าตักตึงแอบย้ายหนีกลางดึก เราก็ยังอุ่นใจได้ว่ามีรายได้ส่วนที่เก็บเพื่อ ๆ ไว้ในอนาคตอยู่ในมือก่อนแล้ว

สมมติต่อไปว่าเราเรียกค่าเช่าล่วงหน้าเลย 3 เดือน หมายความว่า

เราจะได้ค่าเช่าบ้านปกติเดือนละ 5,000 บาท ขอเก็บล่วงหน้า 3 เดือน คือ 15,000 บาท หมายความว่าในวันที่ทำสัญญาเช่านั้น เราจะได้รับเงินสด ได้รับเช็ค หรือผู้เช่าอาจจ่ายออนไลน์ ก็แล้วแต่กรณี เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 15,000 บาท

พิจารณาอย่างนี้ว่า ขณะที่ผู้เช่าจ่ายค่าเช่าให้เรา ผู้เช่ายังไม่ได้ย้ายเข้ามาอยู่เลย แต่สถานะเป็นเจ้าของบ้านแล้วนะ เพราะเราให้กรรมสิทธิ์ไป 3 เดือนแล้ว ดังนั้น ในช่วงเวลา 3 เดือนที่วานี้ เราไม่มีสิทธิ์ให้ผู้เช่ารายอื่นมาเช่าต่อ จนกว่าระยะเวลา 3 เดือนนี้จะสิ้นสุดลง

ถ้ายังเห็นภาพไม่ชัด เชิญชมตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

วันที่ 1 ธันวาคม 2564 น้ำฉัตรได้รับค่าเช่าบ้านสำหรับ 6 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2564 เป็นเงินสด จำนวน 24,000 บาท น้ำฉัตรบันทึกเป็นรายได้ค่าเช่าทั้งจำนวน

จับสังเกตเหมือนกับค่าใช้จ่ายล่วงหน้า โดยมองหา 2 จุด

- ☐ ระยะเวลาที่ได้รับค่าเช่าบ้านมา
- ☐ วิธีบันทึกบัญชีตอนเกิดรายการ

จากตัวอย่างที่ 1 สิ่งที่เราารู้ก็คือ

- ☐ ระยะเวลาที่น้ำฉัตรได้รับค่าเช่าบ้านมาคือ 6 เดือน
- ☐ วิธีบันทึกบัญชีตอนเกิดรายการคือบันทึกเป็นรายได้ของ

งวดนี้หมด สังเกตได้จากคำว่า เป็นรายได้ค่าเช่าทั้งจำนวน

ภาพข้างล่างนี้ คือการบันทึกบัญชีของนำฉัตรในวันที่รับเงินสดเข้ามา คือวันที่ 1 ธันวาคม 2564

สมุดรายวันทั่วไป				หน้า 1			
พ.ศ.2564		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	1	เงินสด	101	24,000	-		
		รายได้ค่าเช่า	401			24,000	-
		รับค่าเช่าบ้าน 6 เดือน					

สังเกตว่า วันที่เกิดรายการคือวันที่ 1 ธันวาคม 2564 นำฉัตรบันทึกเป็นรายได้ค่าเช่าทั้งจำนวน สังเกตเลขที่บัญชีอยู่ในหมวดที่ 4 คือหมวดรายได้

จากวิธีการบันทึกบัญชีเช่นนี้ เราจะพบว่าบัญชีรายได้ค่าเช่าของเรามียอดไม่ถูกต้อง เพราะในยอด 24,000 บาท นั้น ไม่ใช่รายได้ของงวดนี้ทั้งหมด แต่ปะปนกับรายได้งวดหน้าไว้ด้วย

หน้าที่ของเราคือต้องแยกจำนวนเงิน 24,000 บาท เป็น 2 จำนวน ด้วยวิธีการปรับปรุงบัญชี และสิ่งที่เราจะได้หลังจากนั้น ก็คือ

- ☐ รายได้ค่าเช่าในงวดของเรา
- ☐ รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า ซึ่งเป็นงวดหน้า

ดูภาพประกอบ

24,000 รวม 6 เดือน เริ่มรับเงินสด 1 ธันวาคม 2564

	2564	2565					
	ธันวาคม	มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม	
	1	2	3	4	5	6	
วันที่ 1 รับมา	24,000						
วันที่ 1-31	ครบ 1 เดือน	1	2	3	4	5	
		ส่วนที่เหลือของงวดหน้า ทั้งหมด 5 เดือน					
	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	รวม 20,000
	ส่วนนี้เรียกว่า รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า						

จากภาพประกอบ เราจะเห็นในสิ่งเหล่านี้

- ☐ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 รายได้ค่าเช่าในงวดเรา เกิดขึ้น 1 เดือน จำนวน 4,000 บาท
- ☐ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 รายได้ค่าเช่าในงวดหน้า เกิดต่อไปอีก 5 เดือน จำนวน 20,000 บาท

เมื่อเห็นภาพชัดเจน เข้าใจแล้วว่าเรามีรายได้ค่าเช่า 2 จำนวน คือ ของงวดนี้กับงวดหน้า คราวนี้เราก็มารับปรุงบัญชี ณ วันสิ้นงวดกันบ้าง ดูตามภาพ

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ.2564		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	รายได้ค่าเช่า $(24,000 \times \frac{5}{6})$	401	20,000	-		
		รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า	201			20,000	-
		ปรับปรุงบัญชีรายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า					

หลักจำง่าย ๆ ก็คือ ให้สังเกตวิธีบันทึกตอนเกิดรายการขึ้น

- ☐ ถ้าบันทึกเป็นรายได้ทั้งจำนวน ให้ปรับปรุงหาล่วงหน้า
คำนวณด้วยเดือนที่ล่วงหน้าไป
- ☐ ถ้าบันทึกเป็นรายได้รับล่วงหน้าทั้งจำนวน ให้ปรับปรุงหา
ในงวด คำนวณด้วยเดือนที่เกิดขึ้นเฉพาะในงวด

ส่วนขั้นตอนการบันทึกบัญชี ก็จำง่าย ๆ ว่าเป็นสลับตำแหน่งบัญชีกัน ย้ำว่าการคำนวณนั้น หากหาล่วงหน้า คำนวณด้วยเดือนล่วงหน้า หากหาในงวด คำนวณด้วยเดือนในงวด

ดูภาพประกอบ